

Rola nauczyciela w okresie edukacji przedszkolnej

9 stycznia 2013

Praca z dzieckiem w wieku przedszkolnym powinna uwzględniać jego rozwój intelektualny, fizyczny, psychiczny i emocjonalny. Aby współpraca była zadowalająca, potrzebna jest właściwa kadra pedagogiczna, która posiadać będzie kompetencje w zakresie wszelkich działań edukacyjnych. Taką rolę pełni nauczyciel wychowania przedszkolnego.

Nauczyciel edukacji przedszkolnej ma do spełnienia jedną z najważniejszych ról, gdyż kształtuje i rozwija trzon przyszłej osobowości małego człowieka. Pedagog nie może być jedynie dydaktykiem, koncentrującym się na zrealizowaniu programu wychowania przedszkolnego, powinien być osobą, która bierze odpowiedzialność za rozwój i wychowanie każdego dziecka.[1]

Rola nauczyciela w okresie edukacji przedszkolnej powinna stanowić w wychowaniu dziecka kontynuację roli rodziców, ze szczególnym zaznaczeniem oddziaływania wpływu matki na jego rozwój i osobowość. Nauczycielami kształcenia zintegrowanego są głównie kobiety, nadarza się zatem okazja, by dobra nauczycielka była dla najmłodszych jak gdyby drugą matką.

Analizując aspekt związany z rolą pedagoga przedszkolnego, nie można pominąć jego współpracy z rodzicami. Jeśli nawiąże z nimi prawidłowe relacje, będzie miał miejsce właściwy dialog, to działania wychowawcze w przedszkolu i w domu rodzinnym będą się pokrywać. Taki przebieg z pewnością zaowocuje sukcesem w procesie kształtowania osobowości dziecka.

W związku z nową podstawą programową, od nauczycieli wymaga się realizacji nowych zadań. Stają się oni organizatorami i inicjatorami aktywności edukacyjnej dziecka oraz twórcami procesu wychowawczo-dydaktycznego. Sami dobierają materiał do nauczania, programy, metody wychowania, środki dydaktyczne

czy chociażby formy organizacyjne.[2]

Do podstawowych zadań pedagoga w edukacji przedszkolnej zaliczyć należy organizowanie środowiska przedszkolnego, dbanie o wszechstronny rozwój każdego dziecka, właściwe kształtowanie jego postaw, zainteresowań, stopniowe i łagodne pogłębianie wiedzy. Właściwemu realizowaniu zadań dydaktyczno-wychowawczych powinny towarzyszyć określone predyspozycje psychiczne nauczyciela, czyli odpowiednie skłonności i zdolności niezbędne w pracy z dziećmi w wieku przedszkolnym.

Zasadniczą funkcją nauczyciela w przedszkolu jest przede wszystkim organizowanie życia i działania jednostki, w czego skład wchodzi nie tylko planowanie i tworzenie, ale także poznawanie, kształtowanie umiejętności i ich odpowiednie stosowanie.

Założeniem pracy edukacyjnej nauczyciela jest przede wszystkim kształtowanie indywidualnych predyspozycji jednostki, które umożliwiają twórcze dopasowanie do zmieniającej się rzeczywistości, w tym do pracy.[3]

Z punktu widzenia wychowawczego, jedną z najważniejszych cech pedagoga jest postawa demokratyczna, która sprowadza się do okazywania życzliwości i zrozumienia, pozyskiwania dziecięcej sympatii i zaufania. Mam tu na myśli także zachęcanie najmłodszych do aktywności i samodzielności w działaniach praktycznych.[4]

Dobry nauczyciel musi posiadać takie cechy umysłu, które pozwolą mu na godziwą ocenę sytuacji wychowawczej i zrozumienie każdego dziecka, według zupełnie innych kategorii. Niezbędna jest także właściwa motywacja do zawodu i postawy, które są niezwykle ważne w procesie wychowawczo-dydaktycznym. Zawód nauczyciela nie polega bowiem jedynie na przekazywaniu informacji, każdą godzinę zajęć trzeba dostosowywać do odbiorców, sytuacji, emocji, jakie panują każdego dnia. Edukacja przedszkolna nie formułuje dla nauczycieli

sprawdzonych i gotowych zabiegów popartych metodami, zasadami i formami pracy. Należy więc podkreślić, że nie ma jednej procedury, wspierającej rozwój umysłowy, najlepszy dla wszystkich, a nawet jednego wychowanka, w różnych okresach rozwojowych.

Rola nauczyciela w okresie edukacji przedszkolnej jest niezwykle istotna i wieloaspektowa, jako że ten okres w życiu dziecka stanowi fundament dla jego dalszego rozwoju edukacyjnego i społecznego. Edukacja przedszkolna, która obejmuje pierwsze lata życia dziecka przed rozpoczęciem obowiązkowej edukacji szkolnej, jest czasem intensywnego rozwoju poznawczego, emocjonalnego, społecznego i motorycznego. Nauczyciel w przedszkolu pełni rolę nie tylko nauczyciela w tradycyjnym sensie, ale również opiekuna, mentora i przewodnika, który wpływa na kształtowanie podstawowych umiejętności i postaw dziecka. W artykule tym zostanie omówiona rola nauczyciela w różnych aspektach edukacji przedszkolnej, w tym w kontekście rozwoju dziecka, tworzenia bezpiecznego środowiska edukacyjnego, oraz współpracy z rodzicami i społecznością lokalną.

Pierwszym i kluczowym aspektem roli nauczyciela w edukacji przedszkolnej jest wspieranie wszechstronnego rozwoju dziecka. W wieku przedszkolnym dzieci są w fazie intensywnego rozwoju w wielu dziedzinach, w tym w zakresie zdolności poznawczych, motorycznych, emocjonalnych i społecznych. Nauczyciel w przedszkolu ma za zadanie stworzyć środowisko, które sprzyja rozwojowi tych umiejętności poprzez odpowiednio zaplanowane zajęcia, zabawy oraz interakcje. W tym kontekście nauczyciel musi posiadać wiedzę na temat etapów rozwoju dziecka oraz umiejętności projektowania i realizowania działań edukacyjnych, które są dostosowane do indywidualnych potrzeb i możliwości dzieci.

Rozwój poznawczy dzieci w wieku przedszkolnym obejmuje zdobywanie podstawowych umiejętności w zakresie języka, matematyki, przyrody i innych dziedzin wiedzy. Nauczyciel

odgrywa kluczową rolę w stymulowaniu ciekawości poznawczej dzieci oraz w tworzeniu warunków do eksploracji i odkrywania świata. Poprzez różnorodne zabawy edukacyjne, zajęcia plastyczne, muzyczne i ruchowe, nauczyciel wspiera rozwój umiejętności językowych, liczenia, rozumienia prostych pojęć matematycznych oraz poznawania otaczającego świata. Używanie różnych metod dydaktycznych, takich jak gry, eksperymenty, opowiadania czy zabawy tematyczne, pozwala nauczycielowi na angażowanie dzieci w proces nauki w sposób, który jest dla nich naturalny i przyjemny.

Ważnym aspektem roli nauczyciela w przedszkolu jest także wspieranie rozwoju motorycznego dzieci. W wieku przedszkolnym dzieci rozwijają zarówno umiejętności motoryki dużej, takie jak bieganie, skakanie czy wspinanie się, jak i motoryki małej, związanej z precyzyjnymi ruchami rąk, na przykład podczas rysowania czy manipulowania drobnymi przedmiotami. Nauczyciel, poprzez planowanie odpowiednich zajęć ruchowych i manualnych, wspiera rozwój koordynacji ruchowej, zręczności i sprawności fizycznej dzieci. Zajęcia ruchowe, zabawy na świeżym powietrzu oraz różnorodne aktywności manualne są niezbędne do rozwijania umiejętności motorycznych i zdrowego rozwoju fizycznego dzieci.

Kolejnym istotnym zadaniem nauczyciela w edukacji przedszkolnej jest wspieranie rozwoju emocjonalnego i społecznego dzieci. W wieku przedszkolnym dzieci uczą się rozpoznawania i wyrażania swoich emocji, a także nawiązywania relacji z rówieśnikami. Nauczyciel odgrywa kluczową rolę w tworzeniu atmosfery bezpieczeństwa i akceptacji, w której dzieci mogą swobodnie wyrażać swoje uczucia i uczą się radzenia sobie z emocjami. Poprzez organizowanie zajęć grupowych, zabaw w kręgu oraz wspieranie rozwiązywania konfliktów, nauczyciel pomaga dzieciom rozwijać umiejętności społeczne, takie jak współpraca, dzielenie się, empatia i rozwiązywanie problemów.

Nauczyciel przedszkolny pełni również rolę opiekuna, który dba

o fizyczne i emocjonalne bezpieczeństwo dzieci. Stworzenie bezpiecznego i komfortowego środowiska edukacyjnego jest kluczowe dla zapewnienia dzieciom poczucia stabilności i pewności. Nauczyciel musi być czujny i reagować na wszelkie sytuacje, które mogą zagrażać bezpieczeństwu dzieci, zarówno w zakresie fizycznym, jak i emocjonalnym. Współpraca z rodzicami, monitorowanie zachowań dzieci oraz umiejętność rozwiązywania problemów to kluczowe umiejętności, które pozwalają nauczycielowi zapewnić optymalne warunki do nauki i zabawy.

Współpraca z rodzicami stanowi ważny element pracy nauczyciela w przedszkolu. Rodzice są pierwszymi i najważniejszymi wychowawcami swoich dzieci, dlatego ważne jest, aby nauczyciel budował z nimi pozytywne relacje i współpracował na rzecz dobra dziecka. Regularne spotkania z rodzicami, indywidualne rozmowy oraz przekazywanie informacji o postępach dziecka w nauce i rozwoju są kluczowe dla budowania efektywnej współpracy. Nauczyciel, który angażuje rodziców w proces edukacyjny, może liczyć na ich wsparcie i zaangażowanie, co sprzyja lepszemu rozwojowi dziecka.

Nauczyciel przedszkolny powinien także być aktywnie zaangażowany w życie społeczności lokalnej. Współpraca z instytucjami lokalnymi, organizowanie wycieczek, zapraszanie gości do przedszkola oraz uczestniczenie w wydarzeniach społecznych to działania, które wzbogacają ofertę edukacyjną przedszkola i umożliwiają dzieciom poznawanie lokalnego środowiska. Takie działania pomagają dzieciom w rozumieniu ich miejsca w społeczności oraz w budowaniu więzi z otoczeniem.

W kontekście rozwoju zawodowego nauczyciela, ważne jest, aby nieustannie doskonalił swoje umiejętności i wiedzę. Współczesne podejście do edukacji przedszkolnej wymaga od nauczycieli ciągłego doskonalenia i dostosowywania swoich metod pracy do zmieniających się potrzeb dzieci oraz nowych trendów w edukacji. Udział w szkoleniach, kursach doskonalących oraz wymiana doświadczeń z innymi nauczycielami

są istotnymi elementami, które pozwalają nauczycielowi na bieżąco śledzić i wprowadzać innowacyjne metody nauczania i wychowania.

Rola nauczyciela w okresie edukacji przedszkolnej jest złożona i wieloaspektowa. Nauczyciel jest odpowiedzialny za wspieranie wszechstronnego rozwoju dziecka, w tym rozwoju poznawczego, motorycznego, emocjonalnego i społecznego. Poprzez tworzenie bezpiecznego i wspierającego środowiska, budowanie pozytywnych relacji z rodzicami oraz angażowanie się w życie społeczności lokalnej, nauczyciel przedszkolny przyczynia się do optymalnego rozwoju dzieci i przygotowuje je do dalszej edukacji szkolnej. Jego rola wymaga zarówno wiedzy teoretycznej, jak i praktycznych umiejętności, które pozwalają na efektywne wspieranie dzieci w ich wczesnym etapie rozwoju.

[1] E. Smak, *Nauczyciel w edukacji przedszkolnej*, Wydawnictwo Uniwersytetu Opolskiego, Opole 2006, s. 7.

[2] A. Klim-Klimaszewska, op. cit., s. 159.

[3] U. Tyluś, *Nauczyciel edukacji wczesnoszkolnej kreatorem wszechstronnego rozwoju umysłowego wychowanków*, „Nauczanie Początkowe” 2010/2011, nr 1, s. 17.

[4] A. Klim-Klimaszewska, op. cit., s. 162.

Jeśli potrzebujesz pomocy w pisaniu nowej pracy z pedagogiki, to polecamy serwis [pisanie prac z pedagogiki](#) - fachowa pomoc w pisaniu prac.